

PROPRIETAR-DIRECTOR

AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE

Cf. regulamentului de aplicare a tarifului comercial, categoria V.

Unitatea

REDACTOR

DUMITRU NEDA

Foale înscrise în Registrul de
Publicații al Trib. Târnava-Mică
sub Nr. 2-1938.

ABONAMENTE

Pe un an . . . 500 Lei
Pe 6 luni . . . 280 Lei
Pentru străinătate 1000 Lei**Foale bisericescă-politică — Apare în fiecare Sâmbătă**

Statornicie până'n sfârșit!

(+) *Plămadă gingașă, omul, dacă nu prinde mereu puteri noi, cade covârșit de isbiturile vieții. Cari sunt multe, și de multe feluri. Bărbat, altminteri puternic în faptă și în cuvânt, cum era Ilie Tesviteanul, e obosit și el de câte i-a fost dat să pătimească și, într-o clipă de amarnică sfârșială, se prăvălește, înfrânt, la pământ, și rostește cuvânt desnădăjduit: „Destul este mie acum, Doamne! Ia sufletul meu dela mine...” (3 Imp. 19, 4). Atotputernicul însă are cu el alte gânduri. Trimite înger luminat care s'atinge de dânsul, și-i zice: „Scoală-te, mănâncă și bea. (Ii adusese o azimă de orz și-un urcioc de apă). Prorocul a făcut cum i-s'a poruncit. A plecat apoi și a mers patruzeci de zile și patruzeci de nopți „în puterea mâncării aceleia” și a plinit strălucit voința Stăpânului vieții și a morții.*

Cumpline vremuri acelea ale lui Ilie celui din Thesbi. Cumpline și ale noastre. Samavolnicie și fărădelegi fără de număr pe vremea lui Ahav și a Iezabelii. Acum chiar mai multe ca atunci. Intunec, sărăcie, boale pustitoare, obidă în lumea celor mulți, cari sufăr și scriș-nesc sub călcâiul celor săltați de soarte pe scara vieții. Huzureală, nesaț, inimă de peatră pentru nevoile altora, și sfidare a dreptății, a cumpătului, a bunului simț la puținii, dar cu atât mai puternicii, norocoși ai vieții, ori feroci storcători a tot ce poate fi stors clipei și împrejurărilor pentru a-și înmulți bunurile pismuite de cei sărmani. Și e știut că: „Nu-i fiară mai cumplită. Ca prostu 'mbogătit”, cum susține și înțelepciunea Vedelor. — Icoana aceasta e a vremilor de demult. Ca și a celor de acum. Și a celor ce o să vie. Căci omul tot om rămâne. Și lumea întru cel Rău a fost pusă, este și va fi. Până va trece de tot chipul lumii acesteia și va fi ceriu nou și lume nouă, după vedenia Apocalipsei.

Dar atunci noi ce să facem? — Să înfruntăm orice urgie s'ar abate asupra noastră, stăruind fără șovăială pe calea pe care ne-o arată credința a fi calea noastră cea bună. Ducă apoi calea aceasta prin furtună, ori pe vreme senină, prin mărăcini ori pe autostrade asfaltate, cu lumină în ochi, ori cu inima sângărând, căzând mereu sub povara Crucii, ori răzbind mereu biruitori. Noi suntem neasemanat mai norocoși decât Prorocul de pe meleagurile Galaadului de odinioară. Ne-o spune și Apostolul, în temei de descoperire dumnezeiască: Creștinii toate le pot întru Hristos care-i întărește. Cine rămâne statornic, pe calea harului sfânt, în unire cu Dumnezeu-Omul prin rugăși SS. Taine, acela va birui.

Neamul nostru trăiește ceasuri de Vine-Neamul nostru trăiește ceasuri de Vine-rea Patimilor. Pătîmim strașnic. Plătîm păcate vechi și noue, personale și obștești. Și suntem privitori, mai ales acum, neputincioși, a multor păcătoșenii. Nu-i însă cazul să ne pierdem capul. Să avem răbdare: Pronia ce-

Respect casei Domnului

de prof. Leon I. Sârbu
rectorul internatului Vancean de băeți

Dumnezeu este de față pretutindeni. De aceea putem spune, că întreg universul este un măreț și imens templu, în care ființa rațională poate și trebuie să recunoască pe Ziditorul său și să-i prezinte omagiile covenite. Precum în cer, așa și în oricare colț al pământului.

Cu toate acestea, voit-a Domnul ca în diferitele părți ale globului să aibă anumite locuri consacrate, în cari prezența sa să fie mai palpabilă; asemenea sufletului care deși se află în întreg trupul, spunem că își are sediul în creier și în inimă, penrucă prin acestea își deprinde funcțiunile sale cele mai nobile. — Astfel, după ce Domnul s'a arătat în vis patriarhului Iacob, la Vetil, acesta trezindu-se a exclamat: „nu este aceasta alta, fără numai casa lui Dumnezeu”. Iar în timpul călătoriei prin pustie, Dumnezeu era prezent în mijlocul lui Israel prin tabernacolul construit la porunca lui Iahweh. Și mai târziu, pe vremea împăratului Solomon, s'a clădit mărețul templu, care s'a umplut de „slava Domnului”, iar poporul prosternut cu fața la pământ se închina și lauda pe Domnul.

Vetilul, tabernacolul și templul lui Solomon însă, nu erau decât figurile bisericilor noastre, în cari sălășluiește însuși Dumnezeu intromenit.

Dacă Iahweh a putut spune despre templul lui Solomon: „am ales casa aceasta, ca să fie mie casă de jertfă” și „ochii mei și inima mea vor fi acolo în toate zilele”, cu toate că în acel templu nu era decât Siciul cu tablele legii, vasul cu mană și toiagul lui Aaron, — și, dacă Domnul Hristos a putut numi „casa mea” templul din Ierusalim, în care nu mai era nici măcar Siciul legii, cu atât mai mult putem afirma că bisericile noastre sunt casele lui Dumnezeu, penrucă în ele petrece întrupată însăși persoana Fiului lui Dumnezeu: Isus Hristos, cu trupul, cu sufletul și cu dumnezeirea sa întreagă, prin taina sf. Euharistii.

În bisericile noastre, cari sunt casele lui Dumnezeu, Atotputernicul Stăpân al univer-

rească înaintează încet. Și oamenii, cari sunt uneltele ei, caută să purceadă cu aceeași îndelungă răbdare ca Dumnezeu (Lacordaire). Mulți săvârșesc multe răutăți. Dar sunt și suflete bune. Și cuminența creștină așa ne învață: Pentru cei răi să nu ne lăpădăm și de cei buni, ci de dragul celor buni să suportăm și pe cei răi. (Sf. Augustin). Și așa, stăruind răbdători până în sfârșit, vom birui.

sului revarsă daruri imbelșugate și primește omagiile oamenilor.

Revarsă daruri imbelșugate: căci, prin cea mai minunată capodoperă săvârșită în favorul nostru, prin sf. Euharistie, Dumnezeu însuși, care sălășluiește acolo, așteaptă și întâmpină, primește și adoptează pe nou născuți; penrucă cu brațele deschise așteaptă, primește, iartă și mângăie peceice asemenea fiului rătăcitor l-au părăsit prin păcate și se întorc prin căință, ca apoi să se dea pe sine drept hrană sufletelor; penrucă de acolo binecuvintează pe mirii întemeietori de familie creștinească și întreaga lor viață, până la cea din urmă a lor suflare.

Primește omagiile oamenilor: întâi și mai presus de toate omagiile lui Isus, prima dată prezentate pe Calvar, cari omagii se reînnoiesc zilnic prin sf. jertfă liturgică; apoi, împreună cu acele, omagiile, rugăciunile și jertfele noastre.

Bisericile noastre sunt poeme sublime, cari extaziază sufletele celor ce caută să le adâncească înțelesul. Căci în ele vedem: *Viflaimul*, unde se naște Isus din nou, la fiecare sf. Liturghie; *Nazaretul*, unde Isus retrăiește viața smerită și retrasă; *Jordanul*, unde prin apa botezului ne face fiii lui Dumnezeu; *Cana Galileei*, unde binecuvintează căsătoriile; *Fântâna lui Iacob*, unde Isus vorbește în intimitate cu fiecare suflet; *Muntele Fericirilor*, unde Isus trasează programul vieții desăvârșite; *Vitania*, unde Isus mângăie sufletele îndurerate; *Taborul*, unde se manifestă sufletelor în slava iubirii sale; *Calvarul*, cu jertfa liturgică oferită Tatălui pentru păcate, și *Muntele Maslinilor*, de unde Isus binecuvintează sufletul ce se desparte de trupul, care se așează în pământul din care a fost plămădit.

Biserica, — zice sf. Alfons — este paradisul pe pământ. — În raiu se află Împăratul împăraților, Domnul Savaot. Acolo îngerii îl adoră, și-i cântă neincetat cântarea întreit sfântă. În bisericile noastre, de asemenea. Sf. Ioan Gurădeaur spune, că vedea îngerii adorând pe Domnul, prosternuți în jurul altarului, în timpul sf. Liturghii.

Dacă astfel stau lucrurile, este ușor de înțeles, că atitudinea noastră în biserică trebuie să fie cât mai respectuoasă.

Nu ne referim la atitudinea noastră a preoților, care în biserică peste tot și mai ales în fața altarului, ba chiar și în dosul iconostasului, trebuie să fie fără îndoială ireproșabilă, respectuoasă și reculeasă.

Nici nu ne referim la lipsa de respect ce ar putea surveni sporadic, din nebagare

de seamă ori poate chiar ici colo din uitare de sine, — ci la anumite obiceiuri lipsite de respect, cari se pare că vor să prindă rădăcină și în bisericile noastre.

În vremurile din urmă, în unele biserici de ale noastre, mai ales la orașe, se pot vedea tot mai multe persoane streine, ceace principial ne îmbucură. Că vor fi persoanele acestea refugiați ori expulzați, evacuați ori sinistrați sau altceva, nu știm. Știm însă, că în timp ce unele dintre ele — spre lauda lor și bucuria noastră fie zis, — duc o viață creștinească practicantă, de model din toate punctele de vedere și formează elita credincioșilor noștri dela sate și orașe, — în aceeași vreme altele — cu regret trebuie să spunem — prin purtarea lor lipsită de respect în casa Domnului, sunt spre mahnirea și uneori chiar spre sminteala multora.

Casa Domnului își are eticheta sa, care trebuie observată cu rigoare. Nu numai în ce privește timpul sosirii, — mai ales la sf. Liturghie — și al plecării, ci și, în special, felul participării.

În bisericile noastre — de obicei — credincioșii noștri vin la sf. Liturghie — pentru a face destul poruncii — dela început, sau cel puțin dela sf. Evanghelie, și rămân până la sfârșit, sau cel puțin până după împărțășania preotului. La slujbe apoi, dau dovadă de anumit respect exterior: prin îmbrăcăminte decentă și prin atitudine modestă. Ba mai mult, dau dovadă chiar și de respect sau reculegere lăuntrică de rugăciune și evlavie, urmărind cu băgare de seamă rugăciunile și cântările. — Persoanele vizate însă, — abstrăgând dela faptul că trec pe lângă biserică fără a da nici măcar un mic semn de atenție Împăratului măririi, întră și ies după capriciu; întră fardate în mod scandalos, și indecent îmbrăcate; întră fără a saluta pe Isus prin semnul obișnuit al sf. Cruci; întră din curiozitate, ori pentru a-și da întâlniri și stau acolo vorbind și răsând ca la teatru — mai ales la cununii; nu îngenunchiază la consacrare și la binecuvântarea cu preasf. Taină; și în cazul cel mai bun aruncă la cruci peste

cruci și colindă pe la icoane chiar și în timpul sf. slujbe, aprinzând la lumânări sfinților lor favoriți.

Ce să spunem de atitudinea acestora când ne gândim, că creștinii primelor veacuri — după spusele lui Tertullian — stăteau în biserici ca îngerii din cer, iar dacă din greșală vorbea careva, vecinul cu degetul pe buze îi șoptea să tacă pentru că-l vede și-l aude Domnul; sau când ne gândim la aceea, că sf. Ambrozie îi admonia pe cei ce tușiau ori își suflau nasul în timpul sf. slujbe?

Ce să spunem de astfel de obiceiuri, cari încep a se introduce și în unele biserici de ale noastre, când ne gândim la faptul că în moschee femeile nu pot intra decât voalate, iar bărbații mahomedani numai desculți; apoi că petrec acolo prosternuți cu fața la pământ și în tăcere desăvârșită, deși ei nu-l au pe Dumnezeu prezent în mod real, cum îl avem noi. Poate că în anumit sens avea dreptate Luther când spunea, că cea mai agreabilă jertfă ce s'ar putea aduce lui Dumnezeu, ar fi să se dea foc la astfel de biserici, cari sunt transformate în adevărat bălcu și sunt spre amărăciunea și sminteala bunilor creștini.

Un venerabil protopop ne-a mărturisit nu de mult, că s'a văzut nevoit să ridice glasul în parohia sa împotriva acestor fel de abuzuri, înainte de a apuca să se incuibe de-abinelea, — după pilda Mântuitorului, atât de bun și de blând cu păcătoșii, care și-a făcut cnut din frânghie, împotriva profanatorilor templului. Căci scris este: „Casa mea, casă de rugăciune este” și „casei tale se cuvine sfințenie, Doamne”.

Apostolie curată. Cu voia mai-marilor mânăstirești și dând ascultare chemării Reuniunii Arhidiecezane de Misiuni, Cuv. Sa P. *Iosif Bal* dela Obreja a ținut, în vara acestui an, sfinte *misiuni populare* în parohiile *Cârța* (vicariatul Făgărașului) și *Hosman* (protopopiatul Țichindealului). În prima parohie, unde păstorește pâr V. Negrea, s'a apropiat de SS. Taine 373 de suflete, și au fost primite sârbătorește în Reuniunea Mariană o seamă de

membre. În cealaltă parohie — cei mai mulți din credincioșii pâr. Hațieganu sunt romi — s'au spovedit și cuminecat 140 de dreptmăritori. — Acelaș Cuv. Părinte Ieromonah a vestit cuvânt de învățătură și mângâiere, în losindu-se și de *cinematograf* și rulând filme potrivite (Viața lui Isus; Iosif, vândut de frații săi) în parohiile: Găinar, Bărghiș, Be-nești, Ghijasa de sus, Vecerd, Alțina, Vurpăr, Roșia, Noul, Daia, Cașolț, Săcădate, Nucet, Țichindeal, Fofeldea, Colun, Noul Român și Rucăr. Pretutindenea atât filmele, cât și cuvintele lămuritoare, au fost urmărite cu multă luare aminte, multe persoane apropiindu-se apoi și de SS. Taine.

Apostolie misionară a săvârșit și Cuv. Sa P. *Vasile Dardai* dela Obreja în *Mărgău* și *Ciuleni*, parohii aparținând vicariatului A-brud. La Mărgău s'au înregistrat 1150 mărturisiri și cuminecări. S'a cununat 1 pereche de concubinari. Au fost primite solemn 150 membre în Reun. Mariană și 300 membri în asociația Apostolatul Rugăciunii. La Ciuleni: 310 mărturisiri și cuminecări; 80 membre noi pentru Reun. Mariană și 100 membri pentru „Apostolatul Rugăciunii”. O pereche de foști concubinari s'a cununat bisericeste. La spovedanii în prima parohie au dat ajutor și pâr. Iustin Cosma, parohul local, cu frații preoți din vecini: Teodor Lungu, Ilie Goga și Vasile Pârtilă. În cealaltă parohie a spovedit și pâr. T. Lungu, parohul local. — Lăudat fie Domnul pentru toate!

Cine va fi învingătorul?

Considerații cari se țin de sine creștinului de prof. Alexandru Todea

În această furtună de pasiuni, în această „lume desechilibrată, lipsită de bucurie și de pace”, plină în schimb de sălbătăcie ajunsă la paroxism, în profunzimele căreia urlă straturile sociale zguduite de vântul păcatului, omenirea desolată își pune cu nedumerire întrebarea: cine va fi învingătorul? Cine va trage ultima concluzie din premisele sânge-

FOIȚA „UNIRII”

O mare penitentă:

2) Eva Lavallière

În Octomvrie 1921, Eva, însoțită ca de obicei de Leona, la sfatul unui distins prelat, se imbarcă pentru Tunisia, unde avea de gând să desfășoare cu mult zel o acțiune caritativă, — dar boala o împiedecă în planurile ei grandioase. După trei ani se reîntoarse în metropolă și se stabili la Thuillières. Deja boala progresase așa de mult, încât Eva își vedea trupul invadat de puroi, gata de a se desface în bucați. În mijlocul unor înfiorătoare suferinți, Eva cânta plină de fericire: „Lăudat fii, Doamne, pentru tot ce mi-ai luat; pentru trupul meu de păcătoasă care se descompune, pentru membrele mele paralizate, pentru gura și ochii mei invadați de puroi!... Ție ți-le dau, Doamne, și sunt fericită că-mi primești această mizerabilă ofrandă. Ia-mi și reputația, mângăerile și mândria mea”... Și acolo la Thuillières, mai citi Eva și *Viața sfintei Angela de Foligno*, o ilustră convertită franciscană. În urma acestei lecturi, notează undeva: „Știi bine cât țineam încă la fața mea, fardându-o ușor pentru a atenua sbârciturile, ca o sârmană proastă ce eram. Ei bine, de curând, cetisem

viața Sfintei Angela de Foligno și căzui cu ochii asupra acestui pasaj în care Isus zicea: „Pentru toate fardurile, parfumurile și toate cochetăriile obrazului tău, eu am expiat, am suferit palmele care mi-au umflat și deformat fața, scuipatele al căror miros infect îmi otrăveau nările... Nu pentru a glumi, te-am iubit eu”...

„În urma acestei lecturi am fost cuprinsă de o emoție extraordinară. Ca scoasă din fire, am zis Leonei: „Aprinde focul”. Și de îndată ce focul fu aprins, am aruncat în foc, pudrele, rujurile, etc., căci îmi era frică de mine însumi. Și de atunci sunt fericită, și am pace... Singur săpunul îmi atinge fața, și altceva nimic”.

Eva ducea într'adevăr o viață de terțiară sinceră. Se spovedea des și se cumineca zilnic. Crucifixul îl avea în continuu lângă sine; el îi era singura mângâiere în durerile sale trupesti și sufletesti. Își iubea nespuse de mult fiica, o iubea nebunește, dar în Domnul; se ruga mult pentru mântuirea ei. „Când voiu fi moartă, zise ea Leonei, trimite Jeannei, în fiecare an la Florii, o rămurică de mărtisor de pe mormântul meu. Sărmana va ști astfel că eu continuu să o iubesc și după moarte. Bunul Dumnezeu să o mântue! Eu nu merităm să fiu mamă”.

După Iulie 1927 nu mai primia pe nimeni, afară de preotul care-i ducea mângăerile sfintelor sacramente, de doctorul Grosjean și de câteva persoane evlavioase pe

care le cunoscuse în timpul convertirii. Ziaristii mereu pândeau ușa ca să intre la dânsă să-i ceară ceva declarații, dar nu reușiră niciodată. Merse între alții și trimisul ziarului *Chicago Tribune*. „Iată aci un cec în alb, zise acesta Leonei; doamna Lavallière va scrie în el suma ce va crede de bine, fie cât de mare, cu condiția ca să consimtă a-mi povesti convertirea ei pentru cetitorii noștri. Voiu scrie sub dictarea dânselor”. Deși Eva era deja aproape săracă, nu se lăsă ispitită de darul americanului, făcu semnul crucii și zise Leonei: „Să mă lase în pace. Istoria sufletului meu nu este de vânzare!”

Ultimile luni ale vieții sale fură marcate de o și mai mare înrăutățire a suferințelor. Eva deveni de o sensibilitate rară, cu toate acestea nu înceta să roage pe Dumnezeu să i dea cât mai multe și cât mai grele suferințe, spre a-și ispăși păcatele tineretelor. „Doamne, zicea ea, drept expiere a lăcomiei mele, îți ofer dinții mei”. Și doctorul îi scoase toți dinții ce-i mai rămase în gură. „Doamne, zise ea într'altă zi, îți ofer gura mea pentru a expia minciunile și vorbele scandaloase care au eșit din ea”. Și câteva săptămâni mai târziu, o dureroasă infecție îi puse stăpânire pe gingii. „Doamne, îți ofer ochii mei ca o reparare a privirilor mele necuviincioase de care m'am făcut vinovată”. Și două săptămâni mai târziu, doctorul a trebuit să-i facă o grea operație la ochiul stâng.

Eva afla în suferință o bucurie desă-

roase ale acestui războiu? Răspunsul categoric se poate afla numai din partea celor, cari privesc zilele grele ca de plumb, pe care le trăim, prin prisma eternității.

Apocalipsul, codul decretelor înspăimântătoare, care-și găsește executorii în fiii veacului nostru, par, a deslega îngrozitoarea enigmă, producând lumină în întunec, făcându-ne să respirăm aerul unei atmosfere pline de optimism.

E vorba de *cap. 6: Lupta celor patru cai*: alb, roșu, negru și galben, *profeție simbolică a sf. Ioan*, care după părerea unor bibliști de seamă, s'ar împlini în actualul războiu, fiecare putere beligerantă fiind expresia unui cal.

Calul alb e cel care deține frânele conducerii, se orientează după principiile indestructibile ale adevărului veșnic în toate împrejurările lucrând pentru stabilirea păcii, n'a fost niciodată înfrânt și de aceea, ori de câteori prezența sa e reclamată pe teren, apare încununat ca „biruitor“ pentruca iarăși „să biruiască“ (Apoc. 6, 2).

Calul roșu iese în public în urma celui alb, e cel mai mare dușman al lui, vrea să răstoarne principiile acestuia, relațiile dintre ei se înăspresc tot mai tare și cel roșu reușește „să ia pacea de pe pământ“, având „sabie mare“ (Apoc. 6, 4), cu care încearcă să distrugă cu desăvârșire opera binefăcătoare de pace a calului alb.

Calul negru intră în conflict din motive economice, din cauza foamei, trebuind să se hrănească numai cu măsurata, după cum reese din cap. 6, 6. Avea cumpănă în mână sa... zicând: „litra de grâu cu un dinar, și trei litre de orz cu un dinar, iar vinul și untul de lemn să nu-l strici“. Nu ține seama de nimeni și de nimic, toate le judecă prin prisma intereselor sale economice și caută să scape din starea n-mulțumitoare în care se află. Prin atitudinea sa dărză, înclăștarea ia o înfățișare sângeroasă.

Calul galben vine cu cele mai uriașe forțe distrugătoare, cu tendințe imperialiste și dominatoare, groaza îi cuprinde pe toți.

vârșită. „Când fusei bolnavă la Paris, bolnavă de moarte, zise ea Leonei, mulțumită ignoranței celor din jurul meu, aș fi putut muri fără mărturisire, fără sacramente. Tremur când mă cuget la mântuire și-i mulțumesc lui Dumnezeu că a fost așa de bun față de nimincia mea și n'a permis să fiu pierdută pentru totdeauna... Vreau să mor, mi-e sete să ajung Acolo Sus, cât mai repede, să văd pe Isus! Oh, desigur, Sf. Iosif, va veni în curând să mă cerceteze“.

Și de fapt Sf. Iosif o și cercetă, Miercuri 10 Iulie 1929, dimineața, dupăce parohul locului, îi dăduse ultima deslegare, terminată de aceste cuvinte: „Bunul Dumnezeu ți-a iertat mult pentrucă mult l-ai iubit“.

Leona, pe care avu fericirea s'o vadă căsătorită cu un om de treabă și bun creștin, i-a făcut toate pregătirile de înmormântare și dupăce o îmbrăcase în haina aspră de terțiară, îi trase cu fierul roșu semnul crucii pe tălpile picioarelor, așa după cum dorise defuncta.

A fost înmormântată în ziua următoare, lângă biserica parohială. I-s'a făcut o înmormântare țărănească. N'a asistat nici unul dintre foștii ei admiratori și nici una dintre fostele ei prietene și tovarășe de scenă și de... păcate. Disprețul față de strălucirea acestei lumi, a lăsat să se vadă și din inscripția de pe crucea de lemn ce străjuește la căpătâiul său.

Are atâtea forțe de pustiire încât i s'a dat „numele de moarte cu care iadul venea, primind puterea de a omori peste a patra parte de pământ cu sabie și cu foame, și cu moarte și cu fiarele pământului“ (Apoc. 6, 8).

Iată o pagină de înclăștare apocaliptică. Spiritul de discernământ al cetitorilor ușor poate identifica pe cei patru războinici. Totuși, nu putem rezista ispitei, de a nu înregistra explicit părerea exegeților de greutate, consumați în ale Sfintei Scripturi, că „*albul*“ reprezintă creștinismul autentic și integral, iar „*roșul*“ comunismul ateu, care singur și-a însușit acest nume colorat.

Intre acești doi a început o luptă titanică. Apocalipsul e clar: cel roșu s'a năpustit asupra celui alb. Iar faptele istorice sunt mai mult decât grăitoare întru confirmarea acestui adevăr. Dovezi? „Comunismul, scrie marxistul *Konlsher*, e, incontestabil, anticatolic. În domeniul învățământului, în domeniul legislației, privitor la familie, în domeniul educației, acțiunea catolică se opune acțiunii comuniste. Și de aceea a zice că cineva poate fi catolic și comunist în acelaș timp, înseamnă a nu cunoaște adevărul“. De unde urmează logic: războiu de exterminare împotriva celui ce nu cedează. Religia trebuie combătută, stărpită: căci e opium pentru popor (*K. Marx*). Așa că „lupta împotriva religiei e lupta pentru comunism“, (*Iaroslavsky-Gubelmann*) și *Stalin* a spus-o pe față: „Eu sunt împotriva religiei, și cred că voi curăți patria de superstițiile ignoranței, de intoxicație, ba voi debarasa lumea toată de aceste imundități“.

Sălbatică semințe cari, aruncate, și-au dat fructele pe care cu toată amărăciunea lor, le mănâncă sarmana ființă omenească a veacului XX.

Și dacă încă nu s'a otrăvit cu totul, aceasta se datorește Pontificilor Romani, reprezentanții creștinismului autentic, care au răspuns ofensivei calului roșu. Urmașul sf. Petru „cea mai înaltă expresie a spiritualității creștine“ (*Pamfil Șeicaru*) și „cel mai luminat cap al Bisericii“ (*Romulus Dianu*) a

demascat primejdia, îndatăce crainicii comunismului au început să-și răspândească ideile de răsturnare a civilizației creștine.

Plus IX, încă în 1846, a declarat că „nefasta doctrină a așa zisului comunism, e cu totul contrară însuși dreptului natural, și care, odată admisă, va duce la radicala răsturnare a drepturilor, a lucrurilor, a proprietății tuturor și însuși a societății omenești“.

Leo XIII, uriașul problemelor sociale, spune incisiv și lapidar: „Comunismul este ciună distrugătoare, care atacând măduva societății omenești, va duce la pietre“, ca apoi prin enciclica *Rerum Novarum* să lămurească omenirea asupra elucubrațiilor lui K. Marx, propunând în acelaș timp adevărata soluționare a problemelor sociale, cu care ocazie, savantul Hübler a scris: „Pe cerul istoriei s'a adaus un capitol nou, o epopee nouă la gloriile Romei creștine: Papalitatea și Proletariatul“. Durere, că n'au urmat toți principiile acelui document!

Cel care, însă, a trecut din defensivă în ofensivă și a declarat luptă deschisă comunismului, a fost nemuritorul prieten al Românilor, *Plus XI*, prin enciclica *Sa Divini Redemptoris* din 19 Martie 1937, în a cărei introducere, dupăce amintește despre cea mai teribilă primejdie ce e pe cale de a se abate asupra omenirii, spune limpede: „Acest pericol atât de amenințător, de care vorbim, este comunismul bolșevic și ateu, care întentează să răstoarne din temelii rândulata socială și să distrugă până și fundamentele civilizației creștine... Față de asemenea încercări amenințătoare, Biserica Catolică nu poate să tacă și nici nu va tăcea“.

Nu poate să tacă, pentrucă „comunismul este în sine însuși pervers și nu se poate admite pe nici un teren colaborarea cu el, din partea oricui vrea să salveze civilizația creștină. Iar dacă unii, induși în eroare, ar coopera la victoria comunismului în țara lor, ei cei dinții vor ispăși această greșală... când va da peste ei mânia celor „fără Dumnezeu“.

Nu e de mirare, prin urmare, că Vaticanul, care denunța cu tot dinadinsul peri-

Concluzia: „Deșertăciunea deșertăciunilor și toate sunt deșertăciune, afară de a iubi pe Dumnezeu și a-i servi numai lui“.

(Stăruț)

Prof. Ioan Vultur

Răsfoind „Indreptarea Legii“

S'a scris mult despre prezența dogmei primatului papal în Mineie și în alte cărți liturgice orientale. Chiar și colecțiile de canoane, cari sunt folosite în biserica neunită de azi, mărturisesc în mai multe locuri despre primatul papal și despre învățătura catolică. Să răsfoim, deastădată, *Indreptarea Legii* (1652) dela Târgoviște, tipărită pe timpul lui Mateiu Basarab și considerată ca cea mai autorizată colecție românească de canoane, numită și *Pravila cea Mare*. Răsfoind această carte și privind la tratatele de dogmatică neunită de după schismă, constatăm deosebiri foarte mari.

Arătând „Tocmeala șederii nainte a cuvioșilor Patriarși“ (p. 427) începe cu Roma. Dă cele mai alese titluri Pontificelui Roman, pe cari nu le dă nici unui Patriarh din Răsărit. În Prefață Mitropolitul Ștefan, răspunzând la întrebarea: „Cine a dat legi la cele 7 sinoade a toată lumea?“ zice: „*Papii*, Patriarșii, Metropolii. („Bibliografia Românească Veche vol. I, p. 195). — Deci începe cu Papii.

În manualele de istorie ecleziastică și

în tratatele de dogmatică de după schismă se spune că sunt 7 sinoade ecumenice. Indreptarea Legii vorbește despre 8 sinoade ecumenice. Recunoaște Conciliul dela Florența drept al optulea sinod ecumenic și reproduce hotărârile dela Florența, alături de hotărârile celorlalte 7 sinoade.

În manualele scrise de teologi neuniți se spune că cele șapte sinoade n'au fost prezidate de reprezentanții Papilor. Să vedem ce spune Indreptarea Legii.

La pagina 420 citim despre primul sinod ecumenic, din Nicea, dela 325: „Și era mai mare la acest sinod *Silvestru*... dela Roma cea veche sau bătrână și au trimis pe aceștia, pe Viton și pe Vincentie“. (De fapt a trimis și pe Episcopul Hosius. — Marx. *Storia Ecclesiastica*, vol. I, p. 149). Deci era mai mare Papa Silvestru.

La sinodul al doilea ecumenic dela 381, din Constantinopol, citim: „Peste puțin sosi și Damas, dela Roma cea veche; de aceia ce poronci acest săbor toate le isprăvi acest sfânt Damas“ (p. 420).

La sinodul al treilea ecumenic dela Efes, din anul 431: „Era mai mare săborului aceuia Ciril dela Alexandria, ispravnicul al lui Celestin, al Papii dela Roma cea veche“ (p. 421).

La sinodul al patrulea ecumenic dela Calcedon, din anul 451, Papa a trimis pe „Pancasiu și Luchinsie, episcopi, cu Bonifatie preotul“. „Acel Sfânt Papă al Romei nu tre-

colul comunist, în timp ce toate autoritățile publice pământești se uneau într-o adevărată conjurație a tăcerii, a fost declarat din partea matadorilor întunecului „*Dușmanul Nr. 1*”.

Nu numai atât. Ci, Pius XI, considerând propaganda și grozăviile comunismului în Spania, Mexic și Rusia, cu spiritul său vizionar profetic, încă din 1937 a prevăzut necesitatea unei cruciate împotriva calului roșu. Și de aceea în enciclica „*Mit brennender Sorge*” asupra rasismului, arată că misiunea Germaniei nu e de a urma drumul rătăcirilor moderne, ci din contră, ea are o misiune cu mult mai înaltă, pentru care cu toți naufragiații, trebuie să pășească „pe calea reînnoierii religioase, ca, în credință purificată prin suferință, să-și plece din nou genunchiul în fața lui Isus Hristos, Regele vremii noastre și al veșniciei, și a se pregăti la luptă împotriva tăgăduitorilor și a distrugătorilor accidentului creștin, în bună armonie cu toți cei bineintenționați ai altor popoare și a-și pregăti chemarea, pe care i-au hărăzit-o planurile Celui veșnic”.

Cu regret constatăm însă, că nu toată lumea a înțeles avertismentele Papilor privitor la pericolul comunist, și nu toate națiunile civilizate s'au unit să formeze un bloc de apărare împotriva ciumei molipsitoare, ca astfel să fie scoasă din conștiința indivizilor și a familiilor, și iată că în lupta titanică dintre calul alb și calul roșu, au intrat și calul negru și calul galben, dar cu tendințe diverse și cu arme sângeroase, care înainte nu fuseseră folosite decât de calul roșu la masacrele ce le săvârșia. . . Și războiul continuă cu o sălbăcie nemaipomenită.

Cine va fi învingătorul? Cine va trage ultima concluzie?

Cu siguranță matematică, Biserica, expresia calului alb, pe care nici porțile iadului nu o vor învinge, căci e scris pe fruntea ei:

mease numai pe aceștia, ci încă și *poslanie* minunată trimease și întăria lucrările săborului și chiamară dumnezeștii părinți ai aceluia Săbor pe cea *poslanie*: Stălpul pravoslaviei” (p. 422).

La sinodul al cincilea ecumenic ținut la Constantinopol, în anul 553, citim: „Iacă Vigilie, Papa dela Roma era și el în Țarigrad și orice porunci acest sfânt săbor, el întări” (p. 422). — Nu rezultă de aci că Papa era mai mare decât sinodul, dacă avea dreptul de a „întări” ceea ce hotărea sinodul?

Despresinodul al șaselea ecumenic scrie: — „Și era începător săborului acestuia: Gheorghe Țarigrădeanul, Teodor și Gheorghe preoții, cu ierodiaconu Ioan, aceștia era în locul Sfântului Agaton, Papa de Roma” (p. 423).

La al șaptelea sinod ținut la Niceia, la anul 787: „Mai mare săborului acestuia era vestitul Tanasie Țarigrădeanul, Petru protopopul și alt Petru, preotul și egumenul dela mănăstirea alui Sfetu Savei, cari era ispravnic în locul lui sfinți Andreian, Papă dela Roma” (p. 424). E vorba de (Papa Adrian). — Din textele citate rezultă în mod clar cine a fost mai marele sinoadelor.

„Îndreptarea Legii” dă îndrumări episcopilor, cum să se adreseze Patriarhilor. Incepe cu Papa și în titlul pe care îl dă se recunoaște primatul papal: „Preafericitului și întocmai ingerilor întru Hristos Părintelui Părinților și stăpân a toată adevăratele apostolești beseareci, ca niște robi ție nainte căzând, sărutând urmele picioarelor Măriei și Preasfinției Tale puteare și domnie” (p. 434).

Iosif E. Naghiu

„Biruitoare”. Ceilalți cari vor ieși biruitori în măsura în care, prin sacrificiile lor, au ajutat calul alb de a restabili pacea luată de calul roșu de pe pământ (Apoc. 6, 4). — Cine are minte să înțeleagă!

Colțul AGRU-ului

Ineu (jud. Arad). Asociațiile religioase din acest orașel, în răstimpul Octomvrie 1943 — Iunie 1944, au activat intens și ordonat. La propunerea preotului local: Dr. Nic. Armeanu, de a se avea, în primul rând, în vedere formarea spirituală a membrilor asociațiilor, și, apoi, trecerea treptată, la cea activă — caritativă, atât distinsele Doamne prezidente, fie de onoare: Elena Dr. Aciu, fosta prezidentă generală a Reuniunii femeilor r. u. din România, cât și activă: Mărioara Dr. Iuonașiu v. prezidentă și a tractului protopopes Arad, precum și celelalte membre, au consimțit întru totul, ca în ședințele, cel puțin lunare, ce se vor ține, punctul principal să-l ocupe conferințele, având caracter de formare sufletească individuală, familială și socială, și, apoi, alte puncte, constând din poezii și cântări Mariane.

S'au ținut, până în prezent, în total, 10 conferințe, dintre cari 9 de preotul local, având caracter, unele formativ de femei creștine, cu adevărat virtuozitate, iar altele cu caracter social, adaptate împrejurărilor actuale, ca: „Familia în concepția creștină și deplorabila ei situație în Rusia sovietică”. Aceasta din urmă, ținută în cadrele „Astrei” locale, în fața unui public select din oraș, fără deosebire de confesiune. A conferențiat, apoi, cu ocazia vizitației canonice, și părintele protopop al Aradului: Dr. T. Voștinariu, despre „Facea individuală drept premisă a păcii sociale”. Nu s'ar putea, apoi, trece cu vederea, concursul dat, pentru reușita ședințelor, din partea elevilor și elevelor dela școala primară, de liceu, și elevilor dela școala militară din loc. S'au remarcat, deosebi, fetițele: Letiția Cotoi și Corina Iuonaș, prin declamări religioase patriotice, și elevul Radu Roșcanu.

N'a lipsit apoi nici activitatea caritativă-socială a tinerelor asociații, cari, prin donațiile benevole a a membrilor, ce se ridică la suma de peste 10.000 Lei, au alinat suferințele materiale a celor alungați dela căminele lor de vitregia vremilor, ajutorarea cu re-cușite școlare a elevilor lipsiți, ne mai amintind înfrumusețarea Casei Domnului. Frumoașă și laudabilă îmbinare a vieții sufletești și vieții active! Laudă se cuvine zeloasei prezidente, secondată, deapropo, de Dna Elena pretor Roșcanu. — Laudă tuturor celor ce s'au ostenit, și lui Dumnezeu mărirea! (n. a. i).

Știri mărunte

Personale. Ven. Ordinariat al Clujului a distins de protopopi onorari pe păr. Vasile Filipan din Năsal, și pe păr. Eugen Deva din Vultureni. — Acelaș a numit *administratori parohiali* pe nouhironiții: Alexandru Ciocanu la Sângeorgiul de Meșeș, Ioan Filip la Bozna, Petru Rusu la Mierța.

Exregele Petru al Jugoslaviei la Sf. Părinte. După cum s'a anunțat la radio, exregele Petru al Jugoslaviei a fost primit, zilele trecute, în audiență, de Sf. Părinte. Amănunte cu privire la convorbirea dintre Supremul Pontif și Suveranul din țara vecină nu s'au dat publicității.

Pentru o apropiere între Vatican și Kremlin. Sub titlu de inventar reținem și noi știrea răspândită de agenția *United Press*, că reprezentantul diplomatic al d. Roosevelt pe lângă Vatican, Myron Taylor, ar fi intervenit la Sf. Părinte să primească în audiență pe preotul polon nordamerican P. Orlemanski, aspru probozit, la vremea sa, de episcopul său pentru că fusese la Stalin fără să fie avut autorizație ierarhiei pentru așa ceva. Și se afirmă că Sf. Părinte, la insistențele pomenitului diplomat nordamerican, care dorește o apropiere între Vatican și Kremlin, ar fi declarat că-l primește în audiență pe pr. Orlemanski.

Record jalnic. *Europapress* (11. VI. 44) știe că guvernul brazilian, folosindu-se de cele mai drastice măsuri polițienești, a isbutit să interneze 20.000 de leproși în leprozerii. Numărul acesta, după cum încreștează zările deacolo, e număr record. — Cel mai jalnic record ce poate fi.

Guvernul Francez Provizoriu a fost recunoscut de Statele-Unite. Asta în urma vizitei generalului De Gaulle la președ. Roosevelt care — după știri din New-York — a declarat că Guvernul Sta-

telor Unite a recunoscut oficial Comitetul Național Francez din Algeria ca singura autoritate responsabilă, menită să ia conducerea administrativă a Franței, întru cât va isbuti deplin lupta angajată acum. Totodată d. Roosevelt a recunoscut Comitetului și dreptul de a bate nouă monedă franceză, care va circula, în mod provizoriu, pe întreg teritoriul eliberat.

Locale. Mâne, Dumineca a șasea după Rusalii, și Joia viitoare, de prasniciul Sf. Ilie, va predica în catedrală păr. Grigore Friciu, profesor de religie.

— Un minunat Concert am ascultat Luni seara, în Palatul Cultural. L-a organizat secția locală a „Crucei Roșii”, în beneficiul operelor ei caritative. Alături de dl Viorel Chiciudeanu, primsolist la Opera Română din București, dna Adelina Pop și dș. Lucia Neamtzu, acompaniamentul la pian a fost susținut de dl prof. S. Toduța. Sala ticsită a trăit clipe de vrajă neuitată și a răsplătit cu entuziaște ovațiuni pe artiștii distinși — toți blăjeni — cari ni le-au procurat.

Grijă de cei mici. Ca să fie la adăpost de primejdia atacurilor aeriene, guvernul britanic a hotărât să fie evacuați din Londra în primul rând copiii mici. Un prim grup de 100.000, ar și fi fost evacuat. Totodată s'a dat ordin să fie construite cât mai îngrabă opt adăposturi antiaeriene la mari adâncimi, fiecare urmând să adăpostească aproximativ 8000 de persoane.

Cuvânt cavaleresc. Generalul Montgomery a vorbit Marția trecută, seara, pe cale de radio, trupelor de sub comanda sa în Normandia. După cum anunță Serviciul Britanic de Informații, numitul general a ținut să mărturisească în cuvântul său că, dela începutul invaziei, a avut de dat lupte uriașe cu un inamic îndemănat, „ale cărui aptitudini de luptă și rezistență nu pot decât să provoace admirația noastră”.

Botezuri cu nemiluita. Mozaicii stau din cale afară de rău în Ungaria, de când a apucat la putere regimul actual. S'a lăsat însă, pe cum se spune, să se înțeleagă, că dacă s'ar încreștina, li-s'ar schimba situația. Și acum, după cum scrie „Magyarság” (Tp. 12 Iunie 1944), mii de evrei așteaptă în fața bisericilor și parohiilor — mai ales catolice — să se boteze. — Care lucru nu-i de crezut să se facă decât după cuvenită catehizare în prealabil.

† Ștefan Buzilă vicar ioraneu în pensiuie, distinsă figură de apostol al Bisericii și Neamului său, a trecut la cele veșnice în Poiana Ilvei, la vârsta de 80 de ani, și fiind într'al 54-lea an de slujbă la altarul Domnului. — Aibă parte de odihna dreptilor!

Școala normală română unită de învățători Blaj

Aviz

În anul școlar 1944/1945 se primesc la școala noastră în clasa a V-a (cincea) elevi absolvenți de 4 clase secundare (licee, gimnaziu, etc).

Sunt libere 40 locuri. Cererile legal timbrate, însoțite de acte so vor trimite la adresa Direcțiunii școalei până la 15 August 1944 iar examenul de selecționare se va ține în 20 August 1944.

Taxa pentru examen 600 lei.

Examen de admitere pentru clasa I-a (Intâia) se va ține în ziua de 1 Septembrie 1944.

Sunt libere 40 locuri. Elevii care vor reuși bine, media cel puțin 7, vor primi bursă.

Pentru înscriere la acest examen se vor trimite până la 25 August 1944 următoarele acte:

Cerere timbrată; Extras de naștere; Extras de botez; Certificat de școală primară; Certificat de naționalitate; Certificat de starea materială a părinților și Buletin de revaccinare.

Examenul se va da din următoarele obiecte de învățământ: L. Română, Istoria Românilor, Matematici și Geografia României, materia celor 4 clase primare.

Taxa de examen 400 lei.

Blaj, la 6 Iulie 1944.